

Obdobie cez rok – 13. nedeľa B - Mk 5, 21-43

Dievča, hovorím ti, vstaň!

Dnešný úryvok evanjelia rozpráva o dvoch uzdraveniach: o žene, ktorá sa dotkla jeho pláštá a bola uzdravená, a o oživení Jairovej dcéry, ktorý bol predstaveným synagógy v Kafarnaume. Evanjelista zahrnul tieto dve epizódy do jedného príbehu a všimneme si, že tieto dve uzdravenia majú spoločné niektoré odkazy na biblické obrazy, ktoré sú jasnou výzvou evanjelistu, aby prekročil čisto materiálny opis skutočnosti, teda dvoch uzdravení, ktoré Ježiš vykonal lebo on mal túto moc.

Najprv si všimnime, že evanjelium hovorí o dvoch ženách, takže už tu je bezprostredný odkaz je na život. Žena je tá, ktorá dáva život - všetko v nej hovorí o živote. Spomeňme si, že keď v knihe Genezis sa píše, že muž dal meno svojej žene, nazval ju Eva, pričom posvätný text vysvetľuje, že Adam ju tak nazval preto, lebo bola matkou všetkých žijúcich. Hľa ako prvý muž definuje identitu svojej nevesty. Vidí ju ako tú, ktorá dáva život, pretože všetko v žene volá po prijatí života. Čo sa teraz stane s týmito dvoma ženami z dnešného úryvku evanjelia?

Prvá zo žien krváca už 12 rokov, preto je nečistá. Ženích sa k nej nemôže priblížiť, nemôže splodiť život. Mladá Jairova dcéra je už pomaly vo veku, keď sa môže stať matkou, má 12 rokov, v danej kultúre to znamenalo, že sa môže vydať, môže dať život, ale jej život je prerušený, zomiera.

Čo môže urobiť Ježiš? Koho predstavujú tieto dve ženy? K obom ženám sa viaže aj to isté číslo, ktoré všetci veľmi dobre poznáme a to číslo 12: Jairova dcéra má 12 rokov ale aj žena, ktorá krváca, tak je 12 rokov chorá. Áno, zdôrazňujeme toto číslo, ale je treba aby sme pochopili odkaz na Izrael. Tieto dve ženy ho totiž predstavujú.

Prvý príbeh nám hovorí: Izrael je Pánova nevesta, ktorá opustila svojho manžela, stala sa nečistou, ženích sa k nej už nepribližuje, nemôže ju urobiť plodnou. Iba keď sa táto nevesta stretne s Kristom, môže byť vyliečená zo svojej choroby, stať sa opäť plodnou a splodiť potomstvo tak početné ako je hviezd na nebi – tak ako to bolo prisľúbené Abrahámovi.

Jairova dcéra sa tiež môže považovať za Izrael. Je totiž vo veku, keď dievča v Izraeli už môže uzatvoriť manželskú zmluvu. Vieme, že Izrael je Pánova nevesta a toto dievča je vo chvíli, keď môže začať dávať život. Avšak ak sa nestretne so ženíchom, ak jej nedotne ženíchova ruka, ak si ju ženích neprivinie, zostane mŕtva. Evanjelista Marek chcel určite poukázať na túto symboliku Izraela ako Pánovej nevesty, ktorá už nie je plodná; iba ak sa nestretne s Kristom. Tieto dve ženy však nepredstavujú len Izrael, ale sú symbolom stavu celého ľudstva, ktoré je povolanie budovať život, ale namiesto toho celé ľudstvo vidí, že sa tento život speje nevyhnutne k smrti.

Rád by som pripomenul ešte jeden symbolický detail, ktorý je nevyhnutný pre pochopenie posolstva tohto úryvku, a to je **význam krvi** v Biblii. Vieme, že krv znamená život. Strata krvi znamená stratu života. V knihe Levitikus sa píše: "*Život každého živého človeka je v krvi.*" To je dôvod, prečo väčšina Izraelitov nemôže jesť

mäso uduseného zvieraťa, pretože je v ňom prítomný život a život patrí Bohu, on je Pánom života, a preto krv musí byť vždy vrátená Bohu. Človek si ju nemôže privlastniť. Dnes sa stretávame s dvoma ženami, z ktorých jedna neustále stráca svoj život a druhá ho už úplne stratila. Nezabúdajme, že tieto dve ženy, ktoré nemajú meno, predstavujú stav každého z nás, ako sa pokúsime pochopiť o chvíľu. Teraz si vypočujme, ako sa príbeh začína:

Keď sa Ježiš znova preplavil loďou na druhý breh, zišiel sa k nemu veľký zástup a bol pri mori. Tu prišiel jeden z predstavených synagógy menom Jairus a len čo ho zazrel, padol mu k nohám a veľmi ho prosil: „Dcéрка mi umiera. Pod', vlož na ňu ruky, aby ozdravela a žila.“ Ježiš odišiel s ním a za ním išiel veľký zástup a tlačil sa na neho.

Evanjelium minulého týždňa hovorilo o búrke, ktorej museli učenici čeliť, aby poslúchli Majstra. Bol to on, kto im prikázal ísť na druhý breh, teda zaniest' ho a jeho evanjelium do pohanských krajín. Sily vetra a morské vlny sa postavili proti tomuto prechodu, loď sa dokonca začala topiť a bola by sa veru aj potopila, keby v nej nebol Kristus. V pohanských krajinách to potom vôbec nešli dobre, pretože keď Ježiš začal svojim slovom vyháňať nečistých duchov z tejto spoločnosti, tak ľudia prosili Ježiša aby od nich odišiel, radšej chceli pokračovať žiť vo svojom doterajšom stave.

Kresťan musí mať na pamäti, že evanjelium, ktoré hlása, môže byť prijaté alebo aj odmietnuté. Musí rovnako ako Majster rešpektovať rozhodnutia ľudí a ponechať im slobodu. Ježiš a učenici sa vracajú, a keď prídu do Kafarnauma, nájdu zástup, ktorý na nich čaká, a Ježiš začne učiť. V istom okamihu uprostred tohto zástupu sa ukáže dôležitá osobnosť - Jairus, predstavený synagógy, ktorého všetci poznajú. Urobí veľmi významné gesto: vrhne sa na kolená k Ježišovým nohám. Čelí problému, ktorý nedokáže vyriešiť, cíti sa bezmocný voči smrti, ktorá sa blíži, aby zobrala jeho dcéru. Daroval biologický život svojej dcére, ale teraz vidí, že tento život sa blíži ku koncu a on s tým nemôže nič urobiť. Je to to, čo sa deje s naším ľudstvom: človek nerodí iný život ako ten, ktorý je určený na smrť – biologický život. Teda každé narodenie, v skutočnosti, ak sa na veci pozeráme čisto z materiálneho hľadiska, tak každé zrodenie len zvyšuje počet smrteľníkov; v skutočnosti vždy príde smrť a toto stvorenie si vezme. Jediné, čo môže urobiť, je oddialiť túto porážku, ale nakoniec musí rezignovať. Jairus pochopil, že toto je stav ľudstva, že jeho dcéra predstavuje realitu každého človeka, ale pochopil taktiež, že Kristus s tým môže niečo urobiť. To znamená, že sa môže postaviť proti víťazstvu smrti. Uvidíme, že Ježiš zvíťazí nad biologickou smrťou, ale to je len znamenie skutočného a definitívneho víťazstva.

Čo hovorí Jairus Ježišovi: "Pod', vlož na ňu ruky, aby bola zachránená." Ježiš odchádza, ide s ním, za ním išiel veľký zástup, ktorý sa okolo neho zhýkol. Je dôležité všimnúť si prítomnosť veľkého zástupu, ktorý sa tlačí okolo Ježiša, sleduje ho, ťahá ho, tlačí ho, stavia sa mu do cesty. Mnohí kričia a chcú pritiahnúť jeho pozornosť na svoju stranu, lebo mnohí majú aj falošné očakávania a očakávajú to, čo Ježiš neprišiel dať. Nestačí teda byť v Ježišovej blízkosti, nestačí byť jeho

nadšeným obdivovateľom. Nie, musíme pochopiť, čo nám môže dať. Uprostred tohto zástupu sa nachádza žena, ktorá sa k Ježišovi približuje iným spôsobom ako ostatní: hľadá niečo, čo by jej naozaj mohol dať. Počujme, čo očakáva od Ježiša:

Bola tam aj istá žena, ktorá mala dvanásť rokov krvotok. Veľa vystála od mnohých lekárov a minula celý majetok, ale nič jej nepomohlo, ba bolo jej vždy horšie. Keď sa dopyčula o Ježišovi, prišla v zástupe zozadu a dotkla sa jeho šiat. Povedala si totiž: „Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdravím.“ A hneď prestala krváčať a pocítila v tele, že je z choroby vyliečená.

Ako sme videli, krv je symbolom života a strata krvi znamená stratu života. Je to stav tejto ženy: stráca život; je to obraz stavu ľudstva, a to od chvíle, keď sa narodíme, od chvíle, keď dostaneme biologický život od našich rodičov, každý okamih, ktorý uplynie, je stratou života, môžeme sa ho pokúsiť ešte chvíľu udržať, uchýliť sa k lekárom, ale potom život odíde. Všetky pokusy ľudí s ich zručnosťou nedokázali zastaviť stratu života: vynašla sa hibernácia, klonovanie, existuje hybridizácia človeka s robotom, transhumanizmus, posthumanizmus: ľudia sú ochotní dať všetky svoje peniaze, aby nestratili život; ale ako hovorí Žalm 49: "*Nech človek zaplatí koľkokoľvek, nikdy to nebude stačiť na to, aby vykúpil svoj život a žil večne.*"

Ak život vyhasína ako sviečka, pomaly dohorieva, až nakoniec úplne zhasne, nič nezostane, čo robiť, aby sme si život udržali, aby sme si aspoň namýšľali, že si život udržiavame? Pre mnohých ľudí to znamená, že si ho treba začať užívať, myslieť viac na seba samých a robiť to, čo ich baví.

Táto žena počula o niekom, kto môže zastaviť túto stratu života. Verí v neho a hovorí: "*Ak sa čo len dotknem lemu jeho pláštá, budem zachránená, prestanem strácať život.*" Nehovorí "*uzdravená*", ale "*zachránená*". "*Spása*" znamená "*prestať strácať život*". Pozornosť sa tu sústreďuje na Ježišov plášť. Čo tento plášť predstavuje? Odev je predĺžením nášho tela, našej osoby, je to samotný symbol osoby, nášho vonkajšieho vzhľadu, nášho konania, toho, ako nás vidia druhí.

Spomíname si, ako Pavol nalieha na učeníka, ktorý si musí obliecť Kristov odev, teda jeho osobu. Kto stretne učeníka, musí v ňom spoznať Kristovo rúcho, musí sa javiť ako Kristus. Toto rúcho, ako hovorí Ježiš v Markovom evanjeliu v druhej kapitole, "*musí byť úplne nové, nie staré rúcho s niekoľkými novými záplatami*". Ježišov odev, jeho plášť, čo je to? Nie je to nič iné ako ľudskosť, ktorou sa obliekol Boží Syn. V tomto ľudstve vidíme Boha. To je jeho plášť, to je ľudskosť, ktorej sa musíme dotknúť, ak chceme, aby život zostal, aby sa nestratil. Neskôr sa dozvieme, že sa stačí dotknúť čo i len lemu tohto pláštá. Kamkoľvek prišiel, do dedín, do miest, na vidiek, chorých umiestňovali na námestiach a prosili, aby sa mohli dotknúť čo i len lemu pláštá.

Čo to znamená? Aby sme prestali strácať život, musíme sa dotknúť Kristovho človečenstva. Ak spojíte svoj život s jeho životom, ktorý je životom darovaným, ak žiješ v spojení s týmto životom, čas, ktorý potom plynie, nie je stratou života, ale je to autentický život, ktorý nikdy nebude zničený. Ak ho zadržávaš pre seba, život sa

stráca. Ak ho rozdáš, stáva sa láskou a láska je v nás božská. Darovaný život sa už nestráca.

Toto hovorí Ježiš: "*Kto miluje svoj život*", teda ten, kto si ho sebecky ponecháva pre seba, ten „*ho stráca*“, ale každé gesto lásky, ktoré urobíte darovaním seba, to je zachovanie života. Život tých, ktorí sa dotkli Ježišovho plášťa, nie je už viac ako svieca, ktorá sa spotrebuje a potom zhasne bez stopy, ale stromom, ktorý rastie stále viac, až kým nedosiahne plnú zrelosť a prináša ovocie v každom ročnom období.

"*Byť spasený*" teda znamená už nestratiť svoj život. Táto žena avšak konala v skrytosti. Priblížila sa k Ježišovi od chrbta. Nechcela byť videná, nechcela, aby si to niekto všimol. Z akého dôvodu? Bojí sa, hanbí sa, pretože robí gesto, ktoré náboženská tradícia v mene Boha odsudzuje. Ježiš nesúhlasí s touto náboženskou tradíciou a chce skoncovať s takým obrazom Boha, ktorý vylučuje nečistých ľudí na okraj spoločnosti. Počúvajte, čo robí...

Ježiš hneď poznal, že z neho vyšla sila. Obrátil sa k zástupu a spýtal sa: „Kto sa to dotkol mojich šiat?“ Jeho učeníci mu vraveli: „Vidíš, že sa na teba tlačí zástup, a pýtaš sa: „Kto sa ma dotkol?““ Ale on sa obzeral, chcel vidieť tú, čo to urobila. Žena, vediac, čo sa s ňou stalo, prišla so strachom a chvením, padla pred neho a povedala mu celú pravdu. A on jej povedal: „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Chod' v pokoji a buď uzdravená zo svojej choroby.“

Myslím si, že na Ježišovom mieste by sme sa správali inak. Asi by sme ju nenechali zahanbiť pred všetkými. Konala potajomky, snažila sa, aby si ju nikto nevšimol, lebo sa hanbí, vie, aký je jej stav. Ľudia ju považujú za nečistú osobu, ktorej sa treba vyhýbať, a taktiež sa aj bojí, lebo porušila príkazy, ktoré jej ukladajú povinnosť držať sa od všetkých ďalej, rovnako ako v prípade malomocenstva. Ak sa totiž niekoho dotkne, tak jej dotyk ho robí hneď nečistým. Taktiež sa cíti ďaleko od Boha, pretože Boh je Bohom života a ona je poznačená smrťou, pretože stráca krv, stráca život. Ako to, že ju tam Ježiš volá pred všetkými? Text hovorí, že sa bála a stále sa triasla. Chce, aby vyšla na povrch, pretože Ježiš chce pred všetkými povedať, že musíme skoncovať s touto predstavou, že človek je nečistý, môže robiť nečisté, nečisté veci, ale človek nikdy nie je nečistý, nesmie sa hanbiť ani za telesné choroby, ani za morálne choroby. Musíme skoncovať, hovorí Ježiš, s týmto pohanským obrazom Boha, ktorý sa drží bokom a nechce mať nijaký kontakt s ľuďmi považovanými za nečistých. Sú to názory, ktoré boli vštepené náboženskou autoritou, Ježiš ich chce vymazať.

Žena sa pred všetkými vyznáva, čo sa stalo; Ježišova odpoveď: "*Dcéra*" – hľa ako Boh vidí túto ženu, ktorá bola chorá, ale táto choroba v symbolike tohto príbehu poukazuje na stav straty života nás – všetkých ľudí. Vždy sme Božími deťmi a všimli sme si aj to, že to práve ju Ježiš takto nazýva, nikoho iného v zástupe. Boh nikoho nepovažuje za nečistého a nechce, aby sa niekto cítil odstrčený, pretože stráca život. Je chorý, ale Boh ho miluje, a tieto delenia vymysleli ľudia a Boh ich chce vymazať. A ona je chválená za svoju vieru, priblížila sa ku Kristovi, nie tlačéním,

ťahanim, pretože človek môže byť davom, môže byť obdivovateľom Ježiša, môže sa zúčastniť dedinskej slávnosti, to ešte nie je dotknutie sa Krista. Dotknúť sa ho vierou znamená zjednotiť svoj život s jeho životom a vtedy prestaneš strácať svoj život. Na konci Ježiš hovorí tejto žene: *"Chod' smorom pokoju, k Šalomu, k radosti, k plnosti života. Teraz vieš, že ťa Boh miluje, a preto si naozaj v pokoji."* A teraz rozprávanie pokračuje príbehom o Jairovi. Počúvajme.

Kým ešte hovoril, prišli z domu predstaveného synagógy a povedali: „Tvoja dcéra umrela; načo ešte unúvaš učiteľa?“ Ale keď Ježiš počul, čo hovoria, povedal predstavenému synagógy: „Neboj sa, len ver!“ A nikomu nedovolil ísť za sebou, iba Petrovi, Jakubovi a Jakubovmu bratovi Jánovi. Keď prišli k domu predstaveného synagógy, videl rozruch, plač a veľké bedákanie. Vošiel dnu a povedal im: „Prečo sa plašíte a nariekate? Dievča neumrelo, ale spí.“ Oni ho vysmiali.

Kto verí v Krista, dotýka sa jeho plášťa, dôveruje jeho návrhu ktorý hovorí: *"Daj svoj život a tak ho prestaň strácať, buduj život, ktorý zostane"*. Aj vo veriacom človeku však môžu vzniknúť pochybnosti, pretože aj on vidí, že život plyní a končí smrťou. Vidí, že osudom všetkého je hrob, teda koniec všetkého. Vtedy sa môžu vo veriacom človeku objaviť aj pochybnosti: - nebudem nakoniec ľutovať že som dal celý svoj život? - nebolo možno lepšie, aby som si ho aj ja užil, tak ako mnohí iní? To čo prichádzajú povedať Jairovi priatelia: Zmier sa s tým: smrť zvíťazila – Tvoja dcéra zomrela. Jairovi, ale aj nám veriacim, Ježiš odpovedá: *"Neboj sa, len ver ďalej, tento strach môže vzniknúť, nemaj ho, pošli ho preč, neboj sa smrti, ver ďalej môjmu návrhu"*.

Ježiš berie so sebou Petra, Jakuba a Jána a ide do Jairovho domu, v ktorom sa ozýva ston, plač, výkriky bolesti, plač. Typická scéna východných kultúr. Ľudia tvárou tvár smrti vedia len smútiť alebo nadávať na smutný osud, ktorý postihol ľudstvo, osud, pred ktorým nikto nemôže uniknúť. Ako Ježiš vidí smrť? Vstúpi do domu a povie: *„Prečo robíte taký rozruch a plačete? Dieťa nie je mŕtve, ale spí.“* Tu je obraz, ktorý použil Ježiš a ktorý potom prevzali prvotné spoločenstvá. Používa ho aj Pavol - smrť ako spánok; nie je to koniec, je to na prebudenie. Je to veľmi slabý obraz, ale ak sa Pán dotkne mŕtveho, už nie je mŕtvy, je živý! Končí sa síce forma biologická forma života, ale ten kto dal svoj život z lásky, ten zachoval svoj život, lebo sa stal večným v láske. Ľudia sa Ježišovi posmievajú. Hovoria mu: *"Prichádzaš s ďalším utišujúcim práškom, s novým iluzórnym návrhom odpovede na záhadu smrti."* Počujme, ako reaguje Ježiš:

Ale on všetkých vyhnal, vzal so sebou otca a matku dievčaťa a tých, čo boli s ním, vstúpil ta, kde dievča ležalo, chytil ho za ruku a povedal mu: „Talitha kum!“, čo v preklade znamená: „Dievča, hovorím ti, vstaň!“ A dievča hneď vstalo a chodilo; malo totiž dvanásť rokov. I strpli od veľkého úžasu. On im prísne prikázal, že sa to nesmie nik dozvedieť, a povedal, aby dievčaťu dali jesť.

Keď prišiel do Jairovho domu, Ježiš všetkých vyhodí von. Nemôže zničiť, aby smrť bola príčinou výkrikov zúfalstva, sĺz a nárekov. Tento spôsob smútku bol typický, pred jeho príchodom. Kniha kazateľ mala pravdu, keď sa tam píše že osud rastlín, zvierat a človeka je rovnaký. Je to biologický život určený na koniec, ale teraz prišiel Ježiš a vyzýva nás, aby sme sa na smrť pozerali inak. Nie je to nič zlé, je to osud človeka. Človek nemôže byť iný, nemôže nebyť smrteľný, pretože by už nebol človekom, ale tohto človečenstva sa dotkol Boží syn. Človek už nemá viac len biologický život, ktorý sa končí, ale život, ktorý priniesol on, ktorého sa dotkol, keď sa stal jedným z nás. Počúvame, ako sa Ježiš teraz stavia k smrti.

Vchádza do izby, kde je dievča a privádza so sebou svedkov: dvoch rodičov, teda tých, ktorí dali začiatok tomuto životu, ktorý je určený na koniec. Oni musia dosvedčiť svoju neschopnosť zachovať život svojho dieťaťa. Biologický život je určený na sklon. Rodič ho nemôže ho urobiť večným, dokonca ani Boh, pretože by to bolo odlúčenie, už by sme neboli ľuďmi. A potom vezme so sebou učeníkov, ktorí musia byť svedkami toho, čo sa stane, keď sa Ježiš dotkne tohto ľudstva, vezme dievča za ruku a povie: "Talita Kum", "*Dievča, hovorím ti, vstaň*", egheirein, to znamená "vstaň": odkedy sa Boží syn dotkol ľudstva, smrť bola oddramatizovaná, stratila svoj osten a bola definitívne porazená. Dávajme pozor: Ježiš vykonal uzdravujúce gesto, vrátil toto dieťa späť na tento svet, do tohto biologického života, tak ako to robia lekári. Ježiš vykonal ohromné gesto, ale to nie je víťazstvo nad smrťou. **Víťazstvo nad smrťou znamená dať život tým, že sa dotkneme tohto ľudstva**, dáme mu život, ktorý je životom večného, a keď sa biologický život skončí, tento život večný pokračuje: to je víťazstvo nad smrťou. Gesto, ktoré Ježiš urobil, je len znakom jeho moci darovať život, ktorý definitívne víťazí nad smrťou.

A posledné čo počujeme od Ježiša povedať je: "Nakrímte ju". Tento život, ktorý dáva, keď sa dotýka ľudstva, je životom Večného, musí byť neustále živený jeho slovom, tým jeho slovom, ktoré nám hovorí: "Tento život Večného sa živí, keď dávaš svoj život z lásky, to znamená, že sa správaš v súlade so životom, ktorý je životom nebeského Otca".

Zdroj: <https://www.commentivangelodomenica.it/category/anno-b/>

Preklad: Translated with www.DeepL.com/Translator (free version)

Korekcia: ThLic. Marek Iskra

Archív: <http://rodinabb.sk/liturgia-rodiny/>